

Udenrigsrepræsentanten varetager såvel EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik på mandat fra Rådet som Kommissionens eksterne forbindelser. Det svarer til de ansvarsområder, som i dag varetages af den Høje Repræsentant og af kommissæren med ansvar for eksterne forbindelser. Udenrigsrepræsentanten er derfor blevet kaldt »dobbelt-hattet«.

På flere punkter vil embedet være mere end summen af de to nævnte stillinger. Udenrigsrepræsentanten får således initiativret inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, jf. TEU art. 9E, stk. 2 (art. 18, stk. 2), og udenrigsrepræsentanten bliver fast formand for Udenrigsrådet, jf. TEU art. 9E, stk. 3 (art. 18, stk. 3). Udenrigsrepræsentanten overtager samtidig en række opgaver inden for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, der i dag tilkommer det land, der har formandskabet. Udenrigsrepræsentanten bistås endvidere af en fælles udenrigstjeneste bestående af tjenestemænd fra medlemslandene, Rådet og Kommissionen, se TEU art. 13a, stk. 3 (art. 27, stk. 3). Se nærmere herom neden for i kapitel 7.

I Kommissionen får udenrigsrepræsentanten ansvaret for koordineringen af andre aspekter af EU's optræden udadtil, jf. TEU art. 9E, stk. 4 (art. 18, stk. 4). Det drejer sig om at sikre sammenhæng på områder som handelspolitik, udviklingspolitik og eksterne aspekter af EU's indre politikker.

Udenrigsrepræsentanten udnævnes med kvalificeret flertal af Det Europæiske Råd og med samtykke fra Kommissionens formand, jf. TEU art. 9E, stk. 1 (art. 18, stk. 1). Udenrigsrepræsentantens hverv kan bringes til ophør efter samme procedure. Derudover skal udenrigsrepræsentanten godkendes og kan afskediges af Europa-Parlamentet sammen med den samlede Kommission, jf. TEU art. 9D, stk. 8 (art. 17, stk. 8) og TEUF art. 201 (art. 234). Hvis der vedtages et mistillidsvotum til Kommissionen, nedlægger udenrigsrepræsentanten dog kun sit hverv i Kommissionen, ikke sit hverv som høj repræsentant for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik.

EU-domstolen

Lissabon-traktaten fortsætter Nice-traktatens reform af EU's domstolssystem.

EU-domstolen har i dag kompetence til at prøve retsakter vedtaget af Rådet og Kommissionen. Efter Lissabon-traktaten vil også retsakter vedtaget af Det Europæiske Råd kunne prøves af EU-domstolen. Det kommer desuden udtrykkeligt til at fremgå, at også retsakter vedtaget af EU's organer, kontorer og agenturer vil kunne domstolsprøves, når de pågældende retsakter har retsvirkning over for tredjemand. Se TEUF art. 230 (art. 263).

Medlemslandene får også mulighed for at indbringe en eventuel krænkelse af nærhedsprincippet for EU-domstolen på vegne af nationale parlamenter. Se nærmere om nærhedsprincippet ovenfor i kapitel 3.

Lissabon-traktaten udstrækker endvidere domstolskontrollen til flere politikområder end tidligere. Inden for retlige og indre anliggender, hvor der i dag gælder særlige domstolsbegrænsninger, får EU-domstolen således stort set samme kontroladgang som inden for de øvrige dele af traktaten. Dog vil Domstolen fortsat ikke have kompetence til at prøve gyldigheden eller proportionaliteten af operationer, som udføres af et medlemslands politi eller andre retshåndhævende myndigheder, eller udøvelsen af medlemslandenes beføjelser med hensyn til opretholdelse af lov og orden og beskyttelse af den indre sikkerhed, jf. TEUF art. 240b (art. 276). Særstillingen for den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik, hvor EU-domstolen som udgangspunkt ikke har kompetence, opretholdes ligeledes, se nærmere TEU art. 240a (art. 275).

Lissabon-traktaten skærper sanktionsmulighederne i forhold til de medlemslande, der ikke gennemfører EU-retten rettidigt, idet EU-domstolen får adgang til allerede ved første retssag at pålægge medlemslandene bøder for ikke at gennemføre direktiver til tiden, se TEUF art. 228, stk. 3 (art. 260, stk. 3).

Domstolssystemet undergår derudover en sproglig forenkling. Systemet vil fremover blive betegnet Den Europæiske Unions Domstol. Denne består af flere retsinstanter i hierarkisk orden: Domstolen (i dag EF-domstolen), Retten (i dag Retten i Første Instans) og Specialretter, herunder den særlige personaleret, der i 2005 blev oprettet for at træffe afgørelse om personaler i Unionens institutioner.